Notandu é 1° qd lt una veritas solu ñ
poit eē magis credenda, ñ certitudo gt eē majis ejusdē
et qd é qa certitudo sit adhæsio intells alicui vitati, gt
intells firmius adhærere huic, qm illi, ut firmius adhæret
huic — Deus é trinus — qm huic — partes sunt ver[illegible]. Notandu
2° majs, c minr certitudinem aut poē eē eadem, aut accenta-
lem: certitudo maj eādis in eo consistit, qd cognitio certa
ertiam magis immutabilr adhæreat uni veritati, qm alteri,
sic qd plures facial unam veritatem, qm aliā, itaut si
alterutrum eēt negandu, hanc potius negaret, qm aliā. Et
ita intells adhæret potius o fide diua, et scientifica, ut si
o aliis poet dubitare, c negare, potius o scientificam dubi-
taret, illam q negaret, qm propositione o fide diua.

3. Majr certitudo accentalis é gradualis, et
consistit in eo, qd unus aius altero habeat gradus intensiores. Sicut pot unus
aius eē majis certus ectualr, et minus certus graduatr, hoc é minus in-
tensus, et exa. gratia mater diligit Deum amore estalr, et
appetatiue majs, qm sit amor, q diligit filiu, et tamen q dili-
git filiu, pot eē graduatr majs, et intensiue. Notandu
3° hic ñ agi de certitudine accentali; nā certu é ñ eē necessarium
premissas fidei certiores eē illa certitudine accentali, dicd enim
intells nabbere majorē conatu in eliciendo illa, qm in premis-
sis: quæ notanda.

Dico 1°: ñ é necesse qd premissæ sint semper
sint certiores illa certitudine essentiali. Ita q. Arr disp. 16 n° 36
p. Ver grea contra. C. Klunt disp. 11 n° 18, et alii. Prob
maj certitudo, c qā in actu hoc mer — é appetatiua et consist-
tens, ut si cuni, stt ex duabus negaret, potius illud negaret,
c q het mj certitudo, qm illud, c q het majs certitudo, et
intells tam firmius adhærere pot, et adhæret illis premissis,

q[ua]m illos. cum q[ui]a obiectu[m] illos reddit illu[m] æque certu[m], atq[ue] obiectu[m] formale ... cum q[ui]a est obiectu[m] ... non q[ui]d ille sit d[e] [illegible] adnegandu[m], ... negandu[m] id d[e]o ... tanta certitudine actuali ... adhæret illis ... q[ua]m ...

Dicitur q[ui]a æq[ua]lis est ex eadem ente ... in toto ... si ... est ... et in aliis ... virtute ... fidei, q[uo] credo Deum esse trinum, q[ui]a Deus id revelavit, ille ... non h[abe]t majorem certitudinem ... q[ua]m ... mysterio, ne ... sit summa veritas; ubi non datur summa veritas, non p[otes]t dari major certitudo.

Nec ... ... : nam ... ad ... ... q[uo]d h[oc] ... et in ... certus ... esse h[omi]nem, atq[ue] ... ad ... ; ... distinctio adhuc manet realis identitas ... in eadem ... id ... : ... in hoc ... Deus est summa veritas: ... Deus revelavit se esse summa[m] veritate[m] q[uo]d Deus e[st] summa veritas: ... ille adhæret ... firmius majori ... ; nec si ... negaret ... veritate ... illos, q[ua]m ... ...

Ob. in 2°: ... magis amat finem q[ua]m media ... et illis magis ... adhærebit ... ideo ... magis amat finem q[ua]m media ... amat media ... ille adhæret ... ... medium: ... ... ; nam Deus amat ... gratiam in ea existente, nec ... magis amat ... q[ua]m ... ... cur ... magis amat finem q[ua]m medium est, q[ui]a medium non h[abe]t ... bonitatem ... amore, q[uo]d ... h[abe]t finis; ... magis amat finem q[ua]m medium ... q[uo]d ...

ad veritatem assequendam. Secundo, quia res in se capiunt termi-
nandi tam certi et firmi assensum, atque valent talia signa [illegible]
mentem non quod terminare assensum hujusmodi certum, si ea propositio sit
ut ratio [illegible] [illegible].

Inst.: illius signi [illegible] terminat, quod [illegible] du-
bitare et quod [illegible] id uni 3º ingeniis, sive id uni scientiae quod
in [illegible] principiis, ex defectu hujus hominis [illegible], firmius adhaeret illis princi-
piis quam illi. Et distinguendo, sit ratio, quod absolute sit id [illegible]
nam post rationes [illegible] se esse fidem, non vero esse absolute. Non
retentum [illegible] credere certitudine absque dubitatione ingeniis
[illegible] [illegible] illius [illegible], quod sit eadem [illegible] in ingeniis, non si illius
dubitet de illo [illegible] [illegible] esse minus certa, [illegible] multo minus cer-
ta [illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] [illegible], et idem evidentiae.
[illegible] [illegible] [illegible] sine certitudine illa. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]; nam [illegible] rationibus [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] absolute esse id, si magis certum erit, se esse fidem,
quam esse absolute.

Obj. 2º: Res veritas cognoscit illius et idem,
quam [illegible] principiis sit [illegible], [illegible] [illegible] cognoscit [illegible] identitate
extremorum cum medio, et [illegible] identitate extremorum inter se et
illa cum medio [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veritas est minus
certa, quam attingens [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]; nam [illegible] veritas, [illegible] in principiis, [illegible] [illegible]
[illegible] id [illegible], et cognoscit [illegible] esse id. [illegible] [illegible] [illegible]
veritas in illa, quam in principiis, [illegible] [illegible] [illegible] firmius
adhaerere principiis, quam illi; [illegible] illius [illegible] [illegible] adhae-
ret uni veritati, quam [illegible].

Obj. 3º: [illegible] [illegible] evidentiores illae: [illegible]
certiores. [illegible] [illegible] ubi major evidentia, est major certitudo

firmius eum adhaeremus fidei, quam ullis veritati naturaliter clarius demonstratis. Respondeo conced., et ejus rationem, quia magis firmius evidentiam de existentia creaturarum, quam quibus demonstramus existentiam Dei, quin non habemus majorem certitudinem de existentia creaturarum, atque de existentia Dei, tamen eam sub abstractione, illam sub concreto cognoscimus: quando non sit magis certus paries, quam videri intuitive esse album, quam Deum esse trinum. Tandem ex fine ultimo videri esse idem, et de utroque sit certus, quam firmius ... vide ... intuitive, non esse idem.

Instabis: ideo certitudo formalis est major, quam moralis, et metaphysica major, quam physica, quia vi hujus veritatis nobis clarius constat de rebus: quod ubi datur major evidentia, datur major certitudo. Respondeo negando anteced.: ut ut ideo formalis certitudo est major moralis, et metaphysica major physica, quia physica firmius, et validius excludit omnem dubitationem, ac formidinem, quam moralis; et metaphysica longe firmius, quam physica.

Dico 2do: quaeque formalis seorsim sumpta quae est ... et certior certitudo existit. Sic Abb. ... in Phil. ... disp. 19 sect. 2 n. 8. Ratio est 1mo quia una formalis per se ... fide, est ratio tanti formaliter certa. 2do quia certitudo est firma adhaesio firmissima absque ulla formidine, aut dubitatione, an res possit aliter se habere, atque ab ipsis cognoscitur, ita ut firmius adhaerere veritati ... formalis seorsim sumptae. Et ratio hujus quia ... attingit veritatem, quam ... formalis ... non sit ... ob ... formidinem, ut dicemus infra: Et cognitio attingens ... formalis falsitatis, quam ... veritatem attingeret; ... ut cognitio quae dicit ... falsa, ... quia virtus ... ut aut cognitio ... affirmo, ... vere, ... est ... adhaerere: quod est.

Ob. 1º. q.d video duas veritates, tam cer-
tus sum de illorum veritate, q.m de veritate unius, q.do unicum tan-
tum video verum; q.d certitudo n. minuitur q.do plures attingit
veritates. R. dist. cons. n. minuitur q.do cognitio illas attin-
gens fuerit intuitiva, cons.; q.do fuerit abstractiva, neg. cons.;
quia enim intuitiva habet semper certitudinem physicam, ac proinde cognitio
intuitiva potest habere eandem certitudinem de pluribus, q.m de uno tan-
tum. Cognitio vero abstractiva non habet semper certitudinem physicam, sed
potest illam habere magis et minus, ac proinde est adhuc ... et sub
abstractiva. Loquimur in ... de cognitione intuitiva distincta,
quae si fuerit confusa, poterit habere magis et minus certitudinem ex plu-
ralitate veritatum ut patet.

Ob. 2º. ... certo scimus esse ... magis certi
e illam ... esse ... quam esse ... ; ... nunquam e
magis certus, q.m altera ex ... R. dist. ant., si ... habere
... alterius ... ; aliter, neg. ant. Item quia, q. credo trinum Deum
esse trinum ..., non e certior, q.m illud, q. credo alia mysteria fidei. q.o pluralitas
veritatum n. minuit certitudinem cognitionis. R. dist. ... n. minuit certitudinem
cognitionis naturalis ...; ... fidei, ... , et ratio est q.a ... fidei divina
habet summam certitudinem ex motivo, nempe ex veracitate, et revelatione
divina, ac proinde n. potest unum ... esse certius alio. nam aeque certum e ...
Deum fallere, aut falli in uno, q.m in pluribus ... certi-
tudo vero ... naturalis potest e. magis et minus, ... non habet tantam
certitudinem.

§ius 3us

D. Primum sint Evidentiae.

R. affir. ... magis ... evidentia ... apud ... , ... n.º 222. ... quae illa
sit magis evidentia, q. magis accedit ad ... , et ...
... evidentiae ... a videndo, ... magis accedunt

ad notitiam intuitivam, et singulare, quam tamen illo principio terminis ...
runt totum inde, et primus ad prim. sic non semper ex terminis, ac proinde magis vita ... Habent quod termini magis accedunt ad lumen intellectuale, et plus ab eo participant, lumen vero ... participant à terminis.

Ob 1º quia Deus unico actu et alio: Deus cognoscit creaturas videndo ipsas in se, et in se ipso ut in medio, et haec divina cognitio non est magis evidens quam in me terminatur ad creaturas quam quod non esse ipso ad illas terminatur: quod est sic illo attingatur solum ex terminis, non erit minus evidens, nec altius quam evidentiam evidentiorem, sed tamen attingunt in se. R. negando min. nec est absurdum unam habere divinam cognitionem de evidentiorem alia, sicut una dicitur immediata, et alia mediata; una intuitiva, et alia abstractiva. Habentur quod est tam dissimile, et quod est difficile cognoscere creaturas in se ipsis, quam in se ipsis, quod si dicit divina cognitio esse evidens, negari non potest, quod non tam immediate cognoscat creaturas in se ipso, quam in se ipsis, ac proinde quod una habitus sit magis evidens quam ad nos, quod est magis immediata.

Ob 2º. Situs non est evidens, ac principia, quae illius terminum non attingit in se, sed deducitur ex terminis, et principiis, quae magis distantur à principiis, eo erit minus evidens, ac proinde praecedentia à prioribus distinctionibus ad illa [illegible], quae nulla habent evidentia. R. negando assumptum; quod evidentia precisa in dubiis non minuitur arithmetice, sed proportionaliter, ut si est locum, et spiciem majorem aliis potest Deus creare non ut quam plus species semper minus plenus, et tamen semper aliquod plenum, et aliis, ita semper stat retinere aliquod evidentiae.

Ob 3º. Scientia terminorum, et hujus est id quod aliis scientiis terminorum non potuit esse evidentiam conjunctam. R. negando antecedentia, quando sit illis terminis, quod cognosci evidentius ex terminis, quam probari, et evidentia

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE

partis se teneat ex pe aij, qm ex pe obti: ut ein n̄ rugnit
sid obti cognosci evidenti p auri dicentem, ē in evidenti
p aurr fidei: ita solvitur. Insit eo ō n̄ magis eorum
usoq; cōmiva sit singula, qm dilec, qd cognoscam id ēē certum,
n̄ prim magis adherere cōmodis qm illo, id ēt ideo obti cōmis-
sari ēē id 9 obti clar. qd n̄ prim hīre maj evidentia ā cōmis
qm ī dilec. Respondeo itaque, dicitur ē qd de toto cōntrarium
ē illoq; habeo summā certitudinem, quāq; alt cognosco, q ṡt ēt in uniūsū
idem in te; n̄ tū habeo summā evidentiā de tali obto, qd magis
sit cōmis clare, ē inane, in isto uti ūnē, e, in medio ex quib;
r: cognio mā, ē ex alio ē in evidentior, qm in uā, lt utraq; ṡt
aeq certa, ē ā oīa obtā.

Neq; obstat, qd id sit obti cōmissarū, et illoq;
nū ēt immutabilitas existē divinæ ē id ruperat existē divinā; ē ubi
habeā evidentiā omnem ē etiam existere separatā ex creaturarū
existentiā, n̄ tū habeo evidentiā, et naturā cognitiē, qd quia ex-
lio sit ex de nobilius 3bus divinis cōmissi, nempe id ex fide cog-
nosco. Dubitanti amplius, demi; aliqm beatū n̄ videre
in deo leonē, nec videre in omnipotentia virtutē producendi le-
onis, sic aliunde nosset intuitivē leonē, ē evidentiā inferre Deum ēē
leonis productivum, itemq; virtutem ēē id: virtute 9 virtute productiva
lōis, qm videt in deo, illi beatus, lt sit aeq certus ē utroq; virtutē,
tamq; dari in deo, ē sciat ēē unam eamq; virtutē a pēri; n̄
tū aeq evidenti, ē clare unā, ac alterā cognoscit, qa unā videt in-
se, alterā infert ex discursu: qd sibi erat

Neq; dic; cōmisse ēē aij rariaj rī illoq; quiaq;
posse fundere in idem evidentiā, qm habent ī cōgnant; qmprim eo nōit.
Resp. ein qd si sint ea nova, ē cōgnant ī isti primi, n̄ ti-
md pōē confundere in talem evidentiā, l ut haec sit cognio in-
mā.

§ 4 4

Praemittuntur varia de ante[cedenti] ...

Proprietas 1a convenit et omni, q[uae] caret medio a priori, p[er] q[uod] demonstrari possit, q[uae] propositio ea est sola, in q[ua] fit demonstratio, et principia q[uae] omnia, e[t] n[on] pertinent ad scientiam, in q[ua] fit demonstratio. Principia propria alicuius scientiae, q[uae] ipsa demonstrant, ut demonstrant Logica, et Phisica et Theologia concurrere. Principia communia q[uae] ab alia scientia demonstrantur, in q[ua] fit demonstratio, demonstranda, ut principium ex isto principio Logico probat homini concurrere omnia fa[cultas]; et universaliter ista omnia ea q[uae] fit. Proprietas immediata et talis e[st] immediatione subiecti, et immediatione causae. 1a e[st] q[uae] conditum nullo mediante convenit subiecto, ut risibile homini. 2a e[st] q[uae] conditum nulla mediante causa convenit subiecto, ut ex omnia convenit Deo: haec tamen Logica e[st] aliqua e[st] modo, qua conditum mediante ea effectiva, nempe omnino ... et ... motiva, nempe omnipotentia, convenit subiecto.

Notabis in 2a potissimum proprietatem immediatam ... e[st] illam q[uae] talis e[st] immediatione causae; siquidem immediatio subiecti potest esse mediatione causae, ut haec — homo est risibilis, — cuius conditio non habet aliud subiectum immediatum q[uam] in homine, habet in aliqua causa magis immediata, usque ad admirativum: proprietas non immediata immediatione causae non habet aliam proprietatem, nec magis immediatam causam; ex immediatione subiecti et ipsi subiecto sit causa magis; pendet q[uia] si aliquam haberet causam, iam non esset immediata immediatione causae: sic igitur.

Licet non e[st] necesse conditum ... proprietas ... e[st] ... ex ... sua, in q[ua] fit ... per ... in ... intellectivum e[st] admirativum, homo e[st] intellectivus ... homo e[st] admirativus, in q[uo] intellectivum ... demonstrat admirativum per ... demonstrari possit: Sum[itur] ... ex ... principio Logico. Definitio ...

Deus existere dicitur quia, quod dari, et monstrat methodus huma-
norum, hoc est actuale esse bonum, convertitur quia, ex [illegible]
[illegible] demonstrari [illegible], quia si demonstratio fuerit [illegible]
[illegible], [illegible] demonstratur [illegible], [illegible]
[illegible], et [illegible], quia non [illegible] demonstrant
a priori, [illegible] ratio est quia demonstratio continet
[illegible] [illegible] [illegible], a priori, quia a
posteriori demonstrantur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

2do dico: non [illegible] [illegible] demonstrationis esse
priores, et [illegible], [illegible] quod [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] in hac [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible]
[illegible]: [illegible] non [illegible] prima [illegible], 2a [illegible]; [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] convenit hoc. [illegible] non quod [illegible] [illegible] non
sint [illegible] priores et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: et ratio est quia [illegible] in demonstratione a priori [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad medium, ultra quod non [illegible] aliud, quod in-
[illegible] [illegible]; Vide [illegible] [illegible] [illegible] sect. 6 a nº 52.

[illegible] ad ultimam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
notandum est [illegible] illam, quod ex [illegible] cum [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible] [illegible]-
le [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]-
reat medio a priori, [illegible] esse [illegible] [illegible]
non tamen ex [illegible] [illegible]: 2do [illegible] [illegible] manifesta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non est [illegible], quod [illegible] careat medio, [illegible] demonstrari a
priori, non est [illegible] ex [illegible] [illegible] manifesta, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] esse [illegible], quia [illegible] careant medio [illegible] quod

à priori demonstrari, possunt tn̄ à posteriori ex suis effectibus. Et hæc cum dō.

Quam uō propō dicatur manifesta ex terminis,

Resp. q. R.L. [illegible] esse illam, cuius prædicatum includitur essentialiter in ratione subiecti. Probat quia idem hæc - Deus est - est per se nota, et manifesta ex terminis, quia existentia includitur in ratione Dei - hæc uō - Deus ē trinus - nō ē manifesta ex terminis, nec per se nota, quia trinitas non includitur in ratione Dei, ut illa supponitur. Hanc sententiam multi alij reiiciunt, quia nec dicunt propositionem esse per se notam et patere ex terminis, quia prædicatum [illegible] in hac - homo albus ē homo, aut nō ē homo - cuius prædicatum includitur in subiecto. Et sit nostra in hac - impossibile est idem simul esse et nō esse, quæ ē primum per se notissimum.

Notandum 2o. propositionem per se notam diuidi in per se notam simpliciter tantum, et in per se notam tum per se, et quoad nos. Illa ē, quæ nō habet medium simpliciter, sed illud habeat quoad nos, ut uidetur in hac - Deus ē aeternus - quæ nō habet causam à priori simpliciter, habet uō quoad nos, scilicet plerumque determinationem Dei, quæ cum immutabiliter: 2a ē, quæ nec simpliciter, nec quoad nos habet medium, seu causam à priori, cuiusmodi sunt prima universalissima ut - omne totum ē maius sua parte - et quod idem [illegible] ē affirmare, aut negare. P. Arr. dist. [illegible] n. 80 et [illegible] Conc. dist. 4 [illegible] sect. n. 3 asserunt dari propositionem per se notam quoad nos, [illegible] nō simpliciter, quæ est illa, quæ licet habeat medium à priori, sit nobis illud ignoramus: sic cognoscimus esse [illegible] [illegible], affirmatiuas, et ignoramus [illegible] habent. Sed [illegible] communis dicit tale propositionem per se notam, eo quod simpliciter habeat causam, licet nobis ignoram.

Alij tandem diuidunt propositionem per se notam in per se notam à priori, quæ caret medio à priori, et in per se notam à posteriori, quæ caret medio à posteriori, quæ nō multum repugnabit

3a ratio sit: non est necesse conclusionem de-
monstrationis esse aptam ad se notam. Patet in hoc, quod admi-
rativum est verum. Hoc est admirationis: quod hoc est verum: in
qua ratione demonstrat per admirativum. Si hoc habeat medium
a priori, nempe disjunctum, per quod potest demonstrari, disj-
unctum in gradu. Adverte quod si demonstratio sup-
positionalis, in qua est una pars demonstrata, stabit quod poni-
tis praemissis notis, qua alia, si non demonstratur una pars, non
potest demonstrari a priori, sed tantum a posteriori. Adver-
te 2º non demonstrationem ultimo resolvi posse in conclusiones
per se notas. Alioqui procederet in infinitum; non tamen, illis demonstrare
nario, et in omine, quam non aliqua distincta determinando ad aliquas
propositiones, quae una per aliam demonstrarentur, ideo in gratia

Utrum possit dari circulus in demonstrando.

Negandum est 1º tamen dari circulum in demonstrando, quod
duae propositiones adinvicem se probent, ut in se habet in propositionibus
contrariis, conclusio per idem. Negandum 2º circulum forma-
liter, et talem. Nullus, qui est dictus obvius, tamen, quod
conclusio, quae probat idem a priori, demonstrari iterum a po-
steriori per ipsum idem per aliquod probatum: ut si quis pro-
baret hominem esse risibilem per rationalem, iterum a posteriori pro-
baret esse rationalem, quia est risibilis, cognita aliunde risibili-
tate ex actibus ridendi. Circulus talis, qui nomi-
mine dicitur mentalis, tamen daretur, quod conclusio talis, se
iudicia conclusionum probetur per alias illas, et aliis illis pro-
baretur eadem conclusio, hoc est, quod praemissa probaretur,
et iterum conclusio per illud idem, attendendo etiam praemi-
ssas, et iterum conclusionem per idem, non per aliud medium distinctum

H19.

rectus eo sensu quo sup(r)a, qa e. &c.

Dico igitur 1o: pot. dari circulus mutuus, et quidem in demonstrando. Pb. qa si quis eandem rem, quam demonstravit a priori, tantum cognoscat a posteriori ex effectibus, quod demonstrat a priori ex hoc, quae e causa, pot aliunde cognoscibilis et evidens reddi. Igitur rectius causa cognoscitur ex eo, non pot sumi ad demonstrandum ipsam causam, qa quoad se e magis nota, nec procederet demonstratio ad ignotius, nisi quis aliunde melius cognoscit ex aliomodo, et ex effectus, pot assumi ad demonstrandam ipsam causam a posteriori, qa quoad se e magis nota, quam causa; atq procederet ipsius in demonstrando a notioribus ad ignotius, et sic circulus dari a pto opposito, et e converso, et esse eis aliunde demonstrari per demonstrationem.

Dices: in isto casu praemissa, ut conclusio, quae fuit illata, erit notior illius, et ignotior: cum qa praemissae se evidentiores, et notiores. Pr. quare e ignotior praemissis. Resp. disg. 2do ans. erit notior, et ignotior respectu eiusdem, neg.; respectu diversorum, co. ans.; in quo nullum e inconveniens; nam medium quod medium semper e notius, et evidentius, tunc et sic illud ignotius medio: unde effectus demonstratus per causam e illa ignotior, quando eo demonstratur per effectum, licet aliquando sit per se nota, supposito illo ignotior, quam sic ex ea, et aliunde meliori modo, et iam cognitus appareat notior, et ignotior &c.

Dico 2o: non pot dari circulus formalis in demonstrando, qa e dependens ab alia conclusione, alius conclusio e independens ab illa &c. si ista sit praemissa, alius &c. feret independens, et si praemissae fuerint &c. ferent dependentes, ac sibi mutuo inferrent effectum. Sequitur qa

sicuti fieret per commissas, et commissa
ita dicit causam conversam, et commissa
implicat vero quod esset sic causa sua ratione: quod est circulus vitiosus.

Dico 1°: in causis dari circulum, et mutuam dependentiam, ut patet in causa materiali, et formali, efficiente, et finali; materia enim est causa formae, et forma causa materiae. Et ambulatio causat sanitatem, et sanitas ut causa finalis causat ambulationem: quod est commissa erunt causae ceterae, et sic causa committatur. Rationem circulum vitiosum esse non, et illam dependentiam non esse mutuam in eodem genere, sed in diverso: nam causa formalis dependet a materia quoad esse suum, et materia a forma quoad informationem: sanitas dependet ab ambulatione, ut causa finalis ambulationis, et haec causat existentiam sanitatis: at vero si daretur circulus vitiosus, daretur dependentia mutua, et mutua causae in eodem genere causae, et quod adeo esset: imo dependentia, et independentia in eodem genere, quod repugnat.

Dico 2°: vapores causa in cognoscendo pluviae, et pluviae vaporis; et ex vapore inferatur pluvia, et ex pluvia vapor: quod est commissa erit causa ceterorum, et sic commissa. Respondeo vaporem esse causam cognoscendi pluviam, non in illis, ex quo cognoscimus vaporem, sed diversis, et sic pluvia est causa in cognoscendo vaporis, non in illis, ex quo cognoscimus pluviam, sed diversis, in quo non datur mutua causa ceterorum in eodem genere.

Sectio

Alia sectio de terminis superioribus ad commissa advertendum.

Advertendum est quod id esse ceterorum commissam, ceteros, si commissa collective sumantur, non vero seorsim, quia una sola habet unionem unius extremi cum medio, et sola alia; cum vero unionem utriusque extremi.

Dico 1°: adhuc commissae sola sumptae non tenent vim ceterorum, si commissae coniungant extrema uni 3°, sed non illa coniungat inter se. R.

49.6

R. neg. 2do assumptum, nam illamet unio ex parte obiecti, quae extrema iunguntur unione ex parte conclusionis, ergo illa unio non iungit in obiecto.

Dices 2o. Omnes formae ex utriusque obiecti parte, ut in Baralipton, ubi in conclusione attingunt medium, quod non ingreditur conclusionem: ergo magis attingunt, quam obiectum: aliquid non est de obiecto. R. ad eundem obiectum partem et attingere sub implicite obiecto ut, quae inferri ex conclusione, ut statim dicam. R. ad eum obiectum materialem non attingere medium quae eadem verba, quod est suppositum; etiam in sola formali attingere per coexistentiam, ... quae ... dicit quod quae conclusio ... verbis explanari: et hinc-

Advertendum 2o. Obiectum conclusionis, et formale et materiale ingredi eadem. Ratio est quia utraque ... attingit quod quod illi ... iis ... Rationem conclusionis, ... est id, tum quia attingit eadem formalem assentiendi modi: tum et quia ... conclusio, et unio ... conclusionem unionem non potest attingere extrema. Dices: ... est sufficiens ad terminandum actum ... independentem ab obiecto conclusionis: ergo ... Ratio sufficientem ... ad terminandum eum ... indicativum, non vero ... et ..., quod est attingere ... inferri, et assentiendi: unde conclusio ... actum ... et attingunt ... ut ...

Infers: ... erit ... Ratio ... ex his ... est ..., ... est ... R. ... esse falsum ... et sit ... est de fide, ... de fide.

Inquies: ... ex falso potest sequi verum; ... obiecti conclusionis, ... falso, non potest ex falso sequi: ergo etc. R. ex falso sequi materialiter, non formaliter; ... et suppositione quod admittit sequi verum, non vero aliter.

Amen

Ad ...

De Praedicatis, quae temporis [illegible] de Divinis Attributis.

Praeterea a quibusdam demonstrationis ratione certa praedicata de Deo. Praedicatum de omni dicitur a philosophis: Id, quod nec videam in eo, et videam non in eo, nec aliquid ei competit, aliquid non competit, sed omnibus atque omni tempore competit. — Ex dictis sic clarius apparet illud: Praedicatum de omni est praedicatum universale directum, et non identicum, quod omni [illegible] sub subiecto semper competit: dicitur universale, quia sub se hoc continet omnes [illegible]: dicitur directum, et non identicum — quia propositiones indirectae non [illegible] identicae, quia carent artificio, ac proinde in ipsa ad [illegible] [illegible].

Porro hanc et depositam utique in duplici respectu ratione ad praedicata de omni: altera suppositorum, altera temporis. Ratione suppositorum duplex est altera positiva, altera negativa: positiva dicitur quod praedicatum dicitur de toto omni, et de omnibus sub se contentis, ut ratione affirmatur de homine, et de eius inferioribus, et non requiritur quod praedicatum de subiecto sit universale; sed tamen praedicatum est universale entis, quod ratione ratione hominis: ratione negativa est quod praedicatum de nullo affirmari, quod [illegible] sub se habet; affirmatur non de pluribus si sola sub se habeat. Et sic aeternitas est praedicatum de omni ratione Dei. Ratione temporis est duplex: altera positiva semper quod praedicatum convenit in omni differentia temporis, ut ratione convenit [illegible]; altera negativa, ut quod praedicatum convenit pro omni differentia temporis, et non mensurata a tempore; et sic praedicata divina Deo conveniunt.

Dico igitur: Omnes demonstrationis ratione [illegible] praedicata de omni: constabunt non omnes demonstrationis [illegible], et [illegible]. Probatur prima pars, quod [illegible] ex positivis demonstrationibus, quae non sunt praedicata de omni, quia hoc requirit rationem suppositorum: et videt quod [illegible], et [illegible] multa demonstrat de Deo, immo et de [illegible]

Pr 2a pars qa

pdatum d oi id e atq ulle   Gnisratio Laeva

raois pfectissima stare deut pdata ulti, et ratio, q in illa

demonstrat e primi pattio d subo ad aqijo, d q diti ad cer

tenria, subst ni ad aqijo e ioi sunt et ipra pricatas et.

Gres 2u 4 pomiz stare deant pdata sm qd ip-

sum. Hoc pdatum cenit subo sm qd tale e, et de illo diti cer

titudi, ut recte rii hois, qui cenit fatr q ho e, et ideo d illo dito

aduertenciá; valet eni hoc - e ho: qu e rosity. et roe e rosity: q

e ho.   Rq igit ad queod n ee necesse demonstrasem ee

ee ex pmis, reantiny pdato sm q ipso. Pr in hu - oe

al e servitiuni; hoi e al. qu ho e servitiuy, in q d hoi demon-

trati servitiui, qd n e pdatum sm qd ipsum rii hois; tiqd

d illo n dici cerritudit; nam et ualeat - e hoi qu e servitiuy.

oi ni ualet - e servitiuni: qu e ho.   Si in d monstrao sit plo-

tissima, ut e, in q 1a pattio demonstrati d subo, retulit pdatis sm

qd ipsu, siqd una pmissa stabit illo; alia pattio, q per

[illegible] duuuni.

Gres 3o 4 demonstrao deat ee ex pmis

stantiny pdatis pse, ante rezolucem aduerte pdatum pse ee

id, qd n e ipsey. diui in pdatum p se 1o mo, et 2o mo: pdatum p-

se 1o mo dipti - pdatum d oi, qd primit in dpoi estati subi:

illud ui pmit in dhoe estati subi, qd e ipsa dpoi, tive a fatis,

aut rurrente ceteras. ii in dhoe hoy fatr primit at, iure

atty gi rotii.   pnd p subiam primani in dpoe estati suam

p rationem, genera in dpoe dreariuii, qq drahunt. subia in dpte

ad accenty; uni relatum rospoi alterius, talia pdatia n st p se 1o

mo, qe n pmuni in dpoe ut per estaty subi, sed ut adiamen-

ta ad inmeadum aliqui viii estalem.   Ad e sulero rii

p sinerarum, qi rii dreariuii n ee pdato pse; q n sint pdata

cedatâ Dei; seqd secretim a D[e]o, et ratione sui cedentis indirecte
Creatum ... 2º mo dicit. Creatum d
ei, in quibus ... extati ... secretum, et aliquid in illo
Deo; si se habet ... in quibus dicto extati ... ipse ho:
dicit eis ... videndi. ... quidem ...
dem Deo; nam si ... extati ... non ...
aliquid ... extati in hoc, neque mia se corpus, dicit eis
... corpus, se mia extensa ... ordinem ad ... et ...
... est cedatum 2º mo ... quia ... non ponat ...
... extati, ... extati in hoc ... Imo ...
ad cedatum ... 2º mo, qd cedatum ... subire ...
... cedatum est 2º mo ... quia
... , ... habet ... ut ...
... quam ... 3º, qd ponat in ...
..., et ideo admirativus est cedatum ... 2º mo ...
... quia ... , ... fuerint.

Dico 1º: ... cedata ... 2º mo ... adimi-
mentum; et ... elementa ... calor ... propriam ... quod
... est. Respondeo ... , qui ... dicunt intendat ...
... elementa, ... fuerint, ... ingre-
... Dico 2º: ... , accidens ... line-
am, ... enuntiationem. ... cedati
... 2º mo: ... cedatum ... 2º mo non ... dictum. Respondeo idem,
qui ad cedatum ... 2º mo non ..., qd ... ponat indirecte
... requirit qd sit cedatum Dei; ... requirit ...
... , neque ... Dei ..., neque accidens Dei lineam,
neque ... Dei ..., neque ... enuntiativum ...
... ; ... eadem ratione ... per ...
... , non est cedatum ... 2º mo, non ... qd
requirit ad cedatum ... primum.